

משנת רחן שלמה גליון

מתוך שלל אוצרות תורתו ושיעוריו של מורנו גאון ישראל לשעוריו של מורנו גאון ישראל

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת וישב תשפ"ז 257

ניתן להאזין לשיעורים של הגאון הינוקא, וכן עדכונים על הנעשה בבית מדרשו,

ב"קו הינוקא" 03.550.2228

ליקוטים על פרשת השבוע משולחן תורתו של רבנו שליט"א

פנינים על הפרשה

אמר השטן

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵי אֲבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן (לז, א). הביא רש"י (לז, ב) מבראשית רבה (פד, א), שביקש יעקב לישב בשלוחה וקפץ עליו רוגזו של יוסף, שצדיקים מבקשים לישב בשלוחה, ואומר הקב"ה, לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוחה בעולם הזה. ובספר מחמדי שמים (פי וישב) רמז זאת בתיבות **"יעקב ויוסף"** העולים כמנין **"בשלוחה"** (עם הכולל).

והנה בדברי המדרש לפנינו מובא הדבר בשם רב אחא, שהשטן הוא שבא ומקטרג על הצדיקים הבאים לישב בשלוחה בעולם הזה, והחתם סופר בדרשותיו (ח"א, דף סב ע"א) ובעל שו"ת לב דוד (ס"פ פח) העירו בזה עוד, ממה שאמר רבא במסכת הוריות (דף י"ג ע"ב) אטו צדיקים אי אכלי תרי עלמא מי סני להו, אלא אשריהם לצדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים של עולם הזה בעולם הזה. והביא בשו"ת לב דוד (שם) שמצא כתוב בספר אחד שטעות הדפוס היא, שמתחלה היה כתוב ברש"י **אמר הש'**, והיינו **השטן**, והמדפיס תיקן וכתב **אמר השם**, ולאחר מכן כתבו **אמר השי"ת**, ושוב לאחר מכן הדפיסו **אמר הקב"ה**. והרבה כיוצא בזה מצוי בספרים ששינו המדפיסים כאשר לא הבינו הראשי תיבות.

עולם הבא בעולם הזה

והחתם סופר (שם) ביאר זאת על פי מה שאמר רבי יעקב במסכת אבות (ד, ז) מחד שיפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה, שעולם הבא יפה מעולם הזה, ואמר עוד מאידך שיפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא, שעולם הזה יפה מעולם הבא, וביאור הדברים, שעיקר מה שיפה לצדיק הוא שיזכה לעשות רצון הבורא ב"ה בעולם הזה, ואם כן הרי שאין ראוי הצדיק כלל לשכר בעולם הבא, אלא שבעולם הזה אין שום צדיק שחושב עצמו שעשה רצון הבורא ב"ה כראוי אפילו במצוה אחת, ותמיד חושד הוא עצמו שלא יצא כלל ידי חובתו, אבל כאשר עולה נשמתו לעולם הבא ומראים לו שכל ואיך שעשה רצון הבורא ב"ה בעולם הזה, שמח הוא וטוב לב בזה שזכה לעשות באמת נחת רוח לבורא ב"ה, ומצד זה יפה שעה אחת בעולם הבא מכל חיי העולם הזה, מפני שבעולם הזה עדיין לא ידע שהעלה נחת רוח לפני הבורא ב"ה.

אבל יעקב אבינו כשבא למצרים אחר שיצא מבין עשיו ולבן, ויכול יכל לו למלאכו ושרו של עשיו, וקראו הקב"ה 'ישראל', וזכה לשכון בארץ הקדושה יחד עם יצחק אביו ולכבדו לבדו ללא עשיו, אז ידע בנפשו שמובחר שבאבות הוא ויפה לו שעה אחת בעולם הזה, בארץ ישראל עם אביו יצחק, מכל חיי העולם הבא, ועל זה ביקש לישב בשלוחה בעולם הזה, ואמר הקב"ה, הלא

עלול הוא חלילה לאבד שכרו לעולם הבא על כל עבודתו שמכאן ואילך, שהרי יפה לו שעה אחת בארץ ישראל בעולם הזה מכל חיי העולם הבא, ולכן הטעהו הקב"ה וקפץ עליו רוגזו של יוסף שיהיה סבור שמת, ובוזה שוב לא היתה יפה לו בעיניו שעה אחת בעולם הזה, מפני שקבלה היתה ביד יעקב שאם מת אחד מבניו בחייו הרי הוא כמנודה לשמים, ולכך שב וחדש עצמו שאינו עושה רצון קונו, וכאשר נודע לו לאחר מכן שיוסף חי והוצרך מתוך כך לירד לחוצה לארץ למצרים, פשוט הוא שלא נהנה אז ממעשיו ועבודתו בארץ טמאה, ולא היתה לנפשו מנוח בעולם הזה. והכל היה לטובתו, שלא רצה הקב"ה שתהיה יפה לו שעה אחת בעולם הזה מכל חיי העולם הבא, ויאבד כל טובתו הנצחית. ויש לרמוז זאת בתיבת **"וישב"** העולה כמנין **"חושד"**, שתמורת שרצה לישב בשלוחה בעולם הזה, סיבב הקב"ה **שיחשוד** בעצמו שאין מעשיו עולים יפה לפני הקב"ה, ולא יאבד טובתו הנצחית לעולם הבא.

וימכרו את יוסף

לְכוּ וּנְמַכְרֵנוּ לַיִשְׁמַעְאֵלִים וְיָדְנוּ אֶל תְּהֵי בּוֹ... וַיַּעֲבֹר אֲנָשִׁים מִדְּיָנִים סְחָרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת יוֹסֵף מִן הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף לַיִשְׁמַעְאֵלִים (לז, כז-כח). דקדק הרשב"ם (לז, כח) שלא אמר כאן הכתוב בפירוש שהאחים מכרו את יוסף, אלא שהמדדינים עברו דרך הבור ומשכוהו והם שמכרוהו לישמעאלים, ויש לומר שהאחים לא ידעו ממכירתו, ועל אף שיוסף אמר להם "אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה" (בראשית מה, ד), הוא מפני שגרמו במעשיהם למכירתו, וסיים, שאף אם נאמר שאכן האחים מכרוהו, מלשון הכתוב עולה על כל פנים שלא עשו זאת בעצמם ממש, אלא שציוו למדדינים למושכו מן הבור ולאחר מכן מכרוהו לישמעאלים. ורבי אליהו האתמרי בספר עיני העדה (פי וישב, דף נא ע"ב) והנצי"ב מוואלוז'ין בספר העמק דבר (בראשית מה, ד) ביארו זאת עוד, שהאחים השליכוהו לבור וישבו לאכול לחם. ועברו שם אנשים מדדינים ומצאו את יוסף בבור ומשכוהו ומכרוהו לישמעאלים, ואחיו היו רואים כל זה ולא רדפו אחריהם להצילו מידם, ועל זה נחשב להם כאילו הם מכרוהו ונענשו בדבר, כיון שהיה בידם למחות ולא מוחו.

והפענח רזא (לז, כח) הביא את דברי הרשב"ם, וביאר שלכך נחשב הדבר שהאחים מכרוהו, מפני שהם מכרוהו לישמעאלים על מנת שהם ימשכוהו מהבור, אבל היו הישמעאלים יראים למשכו מפחד הנחשים, והמתינו עד שבאו המדדינים שהם בעלי כשפים וקסמים, והם משכוהו. וסמך לזה במדרש אגדה (בראשית מ, טו) שדרשו מה שאמר יוסף "כי גנוב גונבתי מארץ העברים" בלשון כפול, ללמד שגנוב פעמיים, שאף הישמעאלים גנבוהו משם, וברחו, שהיו מתיראים.

זאלה יעמדו על הברכה

לעילוי נשמת:
גאולה בת דינה,
דוד ורות בני חנה,
ראו דוד דרור בן רונית,
אבי אברהם בן עליזה,
רוזט שושנה בת אסתר,
נחמן חוטה בן נעומי.

לפניות והקדשות

מוקד טלפוני: 03-3765444
זמן בימים א' - ה' בין השעות 9:00-20:00
דוא"ל: contact@hayanuka.com
לקבלת הגליון במייל: gilyonot@hayanuka.com

יד' להועיל: בנק מזרחי טפחות | סניף 417 | מס' חשבון: 521025

זמני השבת

רבו תם	צאת שבת	כניסת שבת	זמני השבת
17:45	17:11	16:00	ירושלים:
17:40	17:09	16:18	בני ברק:
17:39	17:09	16:18	חיפה:
17:44	17:12	16:21	באר שבע:

תורת שלמה

מאמרים משיעוריו הענפים של רבנו שליט"א

"זאת חנוכה המזבח" (במדבר ז, פד)

משיעור יום 'זאת חנוכה' תשפ"ג
בכנס רבנים מוסרי השיעורים ומפיצי כתבי מו"ר בארץ ובעולם בירושלים תובכ"א

א

כלל הזמנים והמועדים הקדושים הם בכדי שנבוא ונשוב אל ה' ב"ה כל זמן ומועד כפי הדרך והמצוות המאירות בזה הזמן, וימי חנוכה הקדושים הם בכלל ימי המועדים, כמו שאמר רשב"י בתיקוני זוהר חדש (בדף קיג ע"ב) שחנוכה נקרא 'מועד', וכנרמז בנאמר בריש פרשת המועדים שבסוף פרשת אמור (ויקרא כג, ב-ד) "מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש אלה הם מועדי... אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אותם במועדם", שמה שאמר הכתוב 'אלה מועדי ה' הם שלושת הרגלים, חג המצות חג השבועות וחג הסוכות, ומה שאמר הכתוב 'אלה הם מועדי ה' שלושה מועדים נוספים, שהם ראש השנה חנוכה ופורים.

וההארה הנשפעת בימי החנוכה היא הארת התשובה, שנשפעת היא בימים אלו כבימים הנוראים, שי"ג מידות הרחמים מאירים בימי החנוכה כמוכא בדברי רבנו האר"י בפרי עץ חיים (שער חנוכה ד), וכל זאת בכדי לפתוח לנו שערי תשובה גם בזמן הזה. ומתדברים שיש לנו להתבונן בימי החנוכה הוא מענין המשכת אור התורה לכל מדרגה שהיא, שנתבונן ונבין שכל מה שניתנה לנו התורה הוא בכדי להאיר ולפרסם את שמו של מלך מלכי המלכים, ולהרים ולגדל על ידה את נשמות ישראל, ולהאיר בהם את אור התורה עד שידעו שגם בהם יש לאור התורה הקדושה, ובפרט ביום 'זאת חנוכה', שהוא היום האחרון והמאסף לכל הימים הקדושים וימי התשובה בהם התעוררנו לתשובה, ומתקבץ ובה הכל ליום 'זאת חנוכה', ובו נחקק הרשימו של התשובה לפני השי"ת לכל השנה כולה בכל מדרגה שהיא.

שביום זה יש לכל אחד מישראל כח גדול לפעול לפני ה' ב"ה כל המצטרך, וכמוכא בשם הרב הקדוש מרוז"ן בספר אביר יעקב (בעמוד סג) שמה שפועלים צדיקים גדולים ונוראים בימי ראש השנה ויום הכיפורים יכול כל אחד מישראל לפעול לפני השי"ת ביום 'זאת חנוכה', כי ביום זה נשפע הכח לכל אחד מישראל לחתום הדין לטובה, וכמוכא בספר מגן אברהם מדרושי המגיד מטריסק (פ' וישב), וכן מוכא מצדיקים נוספים, שחותם כל האדם נחתם ביום 'זאת חנוכה', ורמז זאת המגיד מטריסק (שם) בתיבת 'חנוכה' העולה בראשי תיבות 'חתימת כל האדם נעשה ונגמר', שאז נחתם דינו, היינו שיש את ענין הכתיבה והחתימה של ראש השנה יום הכיפורים והושענה רבה כמוכא בדברי רבנו האר"י בשער הכוונות (בדרושי ר"ה ג עמוד), ובחנוכה הוא סיום החותם והוא כהתחלה חדשה של השנה.

ב

ומוכא במהרי"ל בהלכות חנוכה (בסעיף יא) שבמדינת ריינס נהגו שלא לעשות מלאכה ביום שמיני של חנוכה. ונקרא יום זה 'זאת חנוכה' על שם הקריאה שקוראים בו בתורה מענין 'זאת חנוכה המזבח' שבסוף קרבנות הנשיאים (במדבר פרק ז), כמו שכתב האור זרוע (בכ"ב, סימן שכא ובסימן שצד), והביא זאת הרמ"א בדרכי משה (באו"ח סימן תרפד ס"ק א) ובהגהותיו על השולחן ערוך (שם סעיף ג), ונזכר גם בספר המנהגים לרבי יצחק מטירנדא (חודש טבת).

ועיקר מעלת יום זה הוא מה שאנו מגלים את ההשתוקקות שלנו לקדושת ימים אלו המסתלקים כעת מאיתנו, שהוא השורש הגדול של האור הנמשך בזה הזמן ואלו הימים של חנוכה המלמדנו להתגעגע ולהשתוקק למצוות ולימים הקדושים, שהרי כך היא מצוות הנר בחנוכה, שאין לנו עסק בנר מלבד ההסתכלות והמחשבה בענין הנרות, שהוא הלימוד לחשוב ולהתבונן על הקשר וההשתוקקות אל המצוות. והרחיב וכתב בזה הגאון הקדוש בעל הדעת משה בספרו (בדרושים לחנוכה שבסוף פ' וישב, דף מד ע"א וע"ב), שהיה אחד מהגאונים העצומים, איך שכל מצוות הדלקת נרות החנוכה באופן של 'מוסיף והולך' מלמדנו מענין זה שצריך להליהב את שלהבת ואור הנשמה אחרי הבורא ב"ה יותר ויותר, היינו שצריך לחיות באמת ולחשוב כל פעם מחדש ולהתגעגע ולהשתוקק אחרי כל מצוה ומצוה.

והוא ענין העסק ביום 'זאת חנוכה' שבסוף ימי החנוכה, שכאשר עובר זמן המצוה וענינה ונעשה סילוק לאור המצוה יש לנו לגלות ההשתוקקות והגעגועים אחריה, וכגון במוצאי שבת שמסתלקת הנשמה יתרה ועל זה אנו מצטערים 'וי אבדה נפש' כמו שאמרו במסכת ביצה (דף טו ע"א) ותענית (דף כז ע"ב), וכן הוא גם בכל מוצאי יום טוב שראוי לאדם לכבד

ולאהוב את מצוות אותו יום טוב ולדבוק בהם ולא יפרד מחשבתו מהם, וכגון במוצאי חג הסוכות שטוב לנשק אז כתיי הסוכה, כמו שכתב כל זה השל"ה הקדוש (במסכת פסחים, נר מצוה לט), וכך גם ביום 'זאת חנוכה' צריכים אנו להרגיש ממש את מצוות הדלקת נרות החנוכה העוברת מאיתנו ולגלות אהבתינו למצוה זו, איך שאנו מתגעגעים שוב אל הקדושה והטהרה, שבהזיה יהיה לאדם את ההתקשרות והאהבה למצוות, עד שיהיה תמיד מלא בהשתוקקות וגעגועים לכל דבר שבקדושה, כגון להניח תפילין, ולהתעטף בציצית, ולעסק עבודת התפילה, ולקריאת התורה, וכן כיוצא בזה לכל דבר שבקדושה.

ג

והוא הגאון הקדוש מבלאזוב בספרו קרן ישועה (במאמרי כסליו טבת מאמר א, אות יב) בשם מהר"ש אוסטרופולי בשם מקובלים הקדמונים שאברהם אבינו נסתלק בחודש 'טבת' העולה בראשי תיבות 'תיקבר בשיבה טובה' (בראשית טו, טו). והוסיף ורמז עוד, ש'שיבה טובה' עולה כמנין 'נר חנוכה', וחיידש עוד, שאברהם אבינו הסתלק ביום 'זאת חנוכה', והוא חידוש גדול. ובאמת בכל יום תמיד צריכים אנו לחשוב ולהתבונן ולעסוק בדרך ובמידות ובמחשבה וההשקפה של אברהם אבינו, שהם עין טובה, רוח נמוכה, ונפש שפלה, כמו שלימדו חכמים במסכת אבות (ה, ט), ובפרט בענין העין טובה, שיביט האדם על כל דבר שבעולם ויראה בו רק את הטוב, ולא יראה כל מציאות של רע, ויסתכל תמיד לראות איך להגביה ולהרים למעלה כל דבר שבקדושה.

והוא הארת יום 'זאת חנוכה' שיש לנו להאיר ולפרסם את שמו של מלך מלכי המלכים, ולהרים ולגדל על ידה את נשמות ישראל, ולהאיר בהם את אור התורה עד שידעו שגם בהם יש לאור התורה הקדושה, כאמור, וכענין שאמרו במסכת בבא בתרא (בדף יד ע"ב) שהיה אברהם אבינו מעשרה צדיקים שהיו ממייסדי ספר התהלים, היינו שהיה עוסק להאיר את התשובה עד סוף הדורות לכל מדרגה שהיא, כי היה אברהם אבינו גדול לוחמי מלחמות ה' בעולם, והיה מבטל לעבודה זרה, כמו שכותב רבנו הרמב"ם בהלכות עבודה זרה (א, א) שהיו מתקבצים אצלו אלפים ורבבות והיה מלמדם את דרכי האמונה, עד שהיה משיב את לבם אל ה' ב"ה ומגלה למלכותו יתברך, ואת דרך זו סלל אברהם עד סוף הדורות כולם במזמורי התהלים שחיבר לדורות, שנדע ונבין לדורות שגם כאשר רואים אנו מציאות של חושך כזה בעולם, וכפי שרואים הכל את החושך והאפלה השוררים בדור זה, שהוא קשה מאד מאד, ויש נסיונות וקשיים רבים כל כך, ויסורים וצרות ומחלוקות, עד שבקושי מצליחים הנבראים להרים העינים לשמים לה' ב"ה בתורה ובתפילה. ועל כל זה בא אברהם אבינו להאיר את החושך הנורא הזה ולגלות את דרך התשובה והקרבה לה' בכל מדרגה שהיא ובכל מצב שהוא.

ד

וחפץ ורוצה אני שתדעו שכל מה שאנו חושבים ואומרים וכותבים אין הדבר בכדי לומר פרפראות וחיידושים לבדם, אלא עיקר מטרתנו בזה הוא שנחשוב ונתבונן וניתן את הדעת מה יהיה על העולם ומה יהיה על התורה, ומה יהיה עלינו, ולא נבוא לחשוב שנשאיר כך את העולם ולא תבוא הגאולה ולא יבנה חלילה בית המקדש, והעיקר שנחקוק בעולם יסודות קדושים וטהורים שישמרו על התורה ודרך התורה, שהיא הדבר הטהור והנעלה ביותר שנתן הקב"ה לישראל, ואם לוקחים חלילה את התורה למקום לא טוב שעל ידה מתגאים ומסיתים ומרבים במחלוקת, לא זאת התורה ולא היא הסמא דחיי שקיבלנו בה ועל ידה בהר סיני, כמו שביארו התוספות במסכת תענית (בדף ז ע"א ד"ה וכל העוסק) במה שאמר רב יהודה בשם רב במסכת פסחים (בדף ג ע"ב) מחד שלעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה, ומאידיך אמר רבי יהושע בן לוי במסכת יומא (בדף עב ע"ב) שכאשר זכה אדם נעשית לו התורה לסם חיים ואם לא זכה נעשית לו לסם מיתה, ואמר רבי בנאה במסכת תענית (בדף ז ע"א) שכל העוסק בתורה לשמה תורתו נעשית לו סם חיים, וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המות, וביארו התוספות שתורה על מנת להתגאות ולקנטר היא סמא דמותא, ואפילו אם לומד שלא לשמה על מנת לבוא לעסוק בתורה לשמה, אבל אינו עוסק בה בכדי להתגאות ולקנטר, בזה יבוא מתוך שלא לשמה לידי לשמה, וכדברי רב יהודה בשם רב, כי העסק התורה על מנת להתגאות ולקנטר לא זו היא הדרך והנחלה שקבלנו, וצריכים אנו לשמור על התורה שתהיה לשמה, ונכוון בלימוד לה' ב"ה לעשות לו נחת

רוח, עד שמתוך הלימוד נבוא לפקוח העינים ולראות כיצד להאיר את אור התורה ודרכה בכל אחד ואחד, וגם ברוחק שברחוקים והנידח שבנידחים, שגם בו נהיה יכולים להאיר את אור התורה.

ובאמת שיש לי צער ויסורים גדולים מאוד מכך שאני יושב כאן ומדבר, ואיני ראי כלל לדבר בפני אף אחד, כל שכן שלא בפני מרנן ורנבן גדולי התורה החכמים הדיינים הגאונים הנמצאים כאן, וכל שכן בפנים ובפני כל אחד ואחד, ואני מבקש ממש הרבה מחילות על זה, אבל ה' ברוך הוא גדול ונורא מאד מאד, ואני מדבר מתוך כאב, וכל מה שאני מתפלל לה' יתברך בכל יום, וכל הרצון והתקווה שלי הם שיתפסו את הכתבים ואת מה שאני מדבר בכדי שנוכל להשתמש בזה להתקרב לה' ב"ה, ולא שנהיה כענין "ותתפשהו בבגדו" (בראשית לט, יב), שהוא העסק בתורה רק מצד החיצונית, אלא נבוא לעסוק בתורה מצד תוכן ופנימיות אמיתת הדברים, וכפי שלימדנו ברבים זה קרוב לעשרים שנה משנים תשס"ח ותשס"ט בכל שבוע ושבוע, שהיה הכל רק בכדי שנזכה להתקרב יותר להשי"ת.

כי כל פרסום בעולם ובדור הזה הוא שקר, וכל גדולה שיש לאדם הוא רק בכדי לגדל ולפרסם את אדונינו הבורא ב"ה לבדו, שאין לנו לקלס לשבח ולפאר אלא למי שאמר והיה העולם אדונינו הבורא ב"ה, שפחד ורעדה נוראים תופסים אותי כאשר מזכיר אני את שמו הגדול של קודשא בריך הוא, מלך מלכי המלכים, אדון השמים והארץ, וכל חפצי ורצוני הוא שיהיה לפניו יתברך נחת רוח מאיתנו, שלא נשאיר כך את העולם, ולא נשכח בעבור מה באנו לכאן, ולשמ מה עוסקים ולומדים אנו את תורתו הקדושה.

וכל הכתבים וכל השיעורים הם בכדי שיהיה לנו לתועלת, ושנהיה יכולים על ידי זה להתקרב ולחזור במזימות ותחבולות נפלאות אחרי ה' יתברך, שזו התכלית בזה העולם, להאיר את אורו של הבורא ב"ה. כי מרוב החושך והאפלה השוררים בדור שלנו שכחנו את הדעת ואת התכלית האמיתית, בעבור מה ירדנו לעולם, ומצבנו הוא כענין מלך ששלח שלוחים בכדי להשיב אליו את מלכותו ולהשיבו על כסאו בביתו ובארמונו, וגדולה היא התמיהה והפליאה, איך יכולים אנו לשכוח זאת שנים מרובות כל כך ולהמשיך כל אחד בדרכו, ובוודאי חובה ואחריות עצומה מוטלת על כל אחד ואחד מאיתנו כפי יכולתו לעצור את התפשטות השנאת חנם והמחלוקות, ולבטל את ענין העין הלא טובה שיש לזה על זה, ולהיות מתלמידי של אברהם אבינו, ובכל רצון ומחשבה על ענין זה מעוררים אנו את ההשגחה העליונה לגלות עלינו את הרחמים והשגחתו יתברך בעוצם החושך והאפלה בו אנו שרויים בדור זה.

ה

והיום צריכים אנו לזעוק לשמים על עוצם אריכות הגלות ואין גאולה, שהרי כאשר היינו משועבדים בגלות במצרים בעבודה הקשה שיוענו אז לה' יתברך מתוך קושי השעבוד, כנאמר (שמות ב, כג) "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים", אבל כיום נדמה שאיננו משועבדים כמו במצרים, ואפשר לחשוב שאנו במעין גאולה, ותופסים אנו בחיצוניות, כל אחד כענינו, זה בבגדו וזה בתלמודו, וכך שוכחים אנו את מציאות החושך והאפלה ועוצם הריחוק בו אנו נמצאים, שמלא העולם בצער ורבים הם הסובלים מאד מאד, וכפי שבאים אצלנו תמידין כסדרן מעשיות וסיפורים ודברים קשים העוברים על ישראל, וברוך ה' כנגד זה שומעים אנו גם בשורות טובות לרוב, שעם הקודש נושעים בתפילה שה' ב"ה עונה להם, אבל הכאב שעדיין נמצא בכל מקום, הכל הוא צער וכאב השכינה, וצריכים אנו לעשות כל שביכולתנו להגיד ולבקש מה' יתברך ולומר ד', שאיננו יכולים יותר כך, ואיננו רוצים יותר את הגלות הזו, ואין בנו כח ליסורים הללו.

עם סגולה

סגולות ועצות ייחודיות שנלקטו מתוך שיעורי רבנו שליט"א

שעת סעודה

א. רבנו הזכיר שיש להשתדל מאד לומר דברי תורה בשעת הסעודה, כמו שאמרו במשנה אבות (ג, א) ששלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה הרי זה כאילו אכלו מזבחי מתים. ועוד, ששעת הסעודה הוא זמן של דינים ואדם נידון אז, וכמובא בזוהר (עקב ערב ע"א) ששעת אכילה היא שעת מלחמה, וכאשר עוסק אז האדם בדברי תורה, ניצול הוא מדינים אלו.

ב. הזכיר רבנו שרבי אהרן ראטה כתב בשלחן הטהור (סדר השלחן, דף ר"ז ע"א) שהיו נוהגים לומר בשעת הסעודה את המשנה בזבחים פרק ד' משנה ו', מאחר והיא רצופה בסודות. וגם הזכיר רבנו בשם הרב הקדוש ממונקאטש (דברי תורה מהדורא תנינא, אות קטז) שאמירת משנה זו בכל יום היא סגולה לגרש מחשבות זרות בעת התפילה.

ג. רבנו הזכיר שבשעת הדחק אפשר לצאת ידי חובת דברי תורה בסעודה בברכת המזון כמו שכתב רבינו עובדיה מברטנורא (אבות ג, א), ומכל מקום זה רק בשעת הדחק, מאחר והרשב"ץ במגן אבות (שם) כתב בפירוש שלא יוצאים בזה ידי חובה, והבן איש חי (שנה ראשונה פ' שלח אות ז) כתב שבדיעבד סגי גם באמירת 'מים אחרונים חובה'.

אמנם עד שיגאל אותנו השי"ת ויתן בנו כח ודעת תקוה ושמחה ואת הרוח הנכונה שנהיה יכולים לדעת את הדרך הנכונה לפייס אותו, ונמצא חן בעיניו בכל לימודנו ועסקנו בתורה, ובזה נזכה שבכל עסק בתלמוד ובזוהר בירושלמי ובכל לימוד והלכה פסוקה נראה את אור ה' יתברך שוכן מעלינו, עד שנזכה לכל זה יש לנו תמיד להעלות בזכרונינו את כל הקדושים שמתו על קידוש ה', ואת הדמעות והכאב שהיה להם לפני שמסרו נפשם על קדושת שמו יתברך, וכענין שאמרו במסכת בבא מציעא (בדף נט ע"א) שעל אף ששערי תפלה ננעלו, שערי דמעה לא ננעלו, כי יש אוצר (מקום גנים) בשמים בו שומר הקב"ה לכל דמעות ישראל במשך הדורות כולם, ובפרט כל דמעות אותם קדושים שמתו ומסרו נפשם על קידוש שמו הגדול, שקודם מיתתם הזילו דמעה מהפחד והכאב שעברו אז, ודמעות אלו עלו ונשמרו אצלו יתברך בהיכל גבוה מאד, שה' ב"ה זוכר תמיד לאלו הדמעות.

וכן זוכר הוא תמיד לכל העינים שנשאו אליו כל הצדיקים, וכגון שאול המלך קודם שנסתלק נשא אליו את עיניו בכאב וצער, וכן המבט של הנביאים וכל הקדושים שהיו לישראל, וכן העינים שהרים דוד המלך אליו יתברך תמיד, שכל מחשבתם בזה היתה על ה' ב"ה ועל כאב וצער השכינה, וכל המלחמות שלחמו היו למען שמו הגדול. וכך טוב לאדם בכל פעם שהוא פונה לה' יתברך שיכוון במבט עיניו, ובתקוותו בהשי"ת, ובדמעות שהוא שופך לפניו, להכליל מתוך כך באוצר זה שיש לה' ב"ה, ובזה הוא מתקשר ומעורר את כל הדמעות והתקוה שהיה לאלו הקדושים על השי"ת. וכך יש לנו להתחזק בזה הרבה מאד, שבכל פעם שיש לנו לב נשבר נכוון שצריכים אנו לנצח ולבוא לתקוה גדולה למען כל קדושי ישראל שמסרו נפשם למענו יתברך, ולמענם יש לנו להיות גיבורים ומלאים בתקוה שבוודאי נזכה לפעול ולפייס את הבורא ב"ה, שיגלה עלינו את רחמי ויגאלנו גאולה שלימה במהרה בימינו.

וזו הדרך בה ישכון האור, שנחשוב תמיד כך מהבורא ב"ה. שהרי הכל פונים לה' יתברך עבור איזו ישועה ובכדי לבטל כל כאב וצער, אבל אינם חושבים מהכאב והצער שיש לה' יתברך ממה שאינו נגלה בעולם, ואם נפקח את העינים נראה שעדיין איננו יודעים כלל מגדולתו יתברך עד שיגלה לנו את קדושת התורה בגאולה השלימה, והריחוק הגדול שלנו הוא שמדמים וחושבים אנו שיודעים אנו מי זה ה' יתברך, ומהי התורה, והוא ריחוק גדול ומופלא, שגם אם זכינו לדיעת ועסק התורה, אין הדבר אומר שיודעים אנו מגדולת ה' ב"ה ולפני מי אנו מתפללים.

ועל זאת רצינו לעורר הלבבות היום, שעל אף שיש את החידושים שבכל השיעורים שנמסרו במשך השנים, הנה יש מי שנוטל את החידוש ואת הפירוש בדברי רבותינו, ויש מי שרואה מעבר לכך, היינו שרואה ומבין דבר מתוך דבר שכל חפצי הוא לבאר ולהראות איך יש לנו כלים להתחדש בכל עסקנו לפני ה' ב"ה, ולגלות שהאדם עצמו ילך ויתגדל ויגלה את האור הטמון בו, שזה התפקיד האמיתי של האדם, שיבוא לגלות את האור שחתם וטמן בו השי"ת, ולידע ולהיוודע שרק הוא לבדו יכול להוציאו מההעלם אל הגילוי.

וזוהו הלימוד והאור של חנוכה, שיקח האדם את הפח הקטן ביותר שיש בו, גם אם הוא נזכה ודל מאד, וירים וינשא אותו למעלה מעלה, והם עיקר הדברים שרצינו להעביר בכל הכתבים והשיעורים, שנהיה כל אחד כאברהם אבינו, וידבוק במידותיו שהם הרוח הנמוכה והנפש השפלה, ויאיר כל אחד בכל העולם כולו בדרך העין טובה, וניקה את הדברים ככלים להתקרבות אמיתית להשי"ת, ונזכה לגאולה השלימה במהרה.

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א

פניני דרך

יסודות ואבני דרך מתורת מו"ר שליט"א

האם ישנה מעלה ברבי חי?

לאחר תפילת שחרית השבוע נשאל רבנו האם אדם צריך רבי חי בכדי לקבל ממנו תורה ודרך בעבודת ה', או שאפשר גם לקבל מחכמים שנפטרו, ללא רבי חי בדווקא. וביאר רבנו שהגם שאמרו חז"ל במסכת ברכות דף י"ח עמוד א' שצדיקים במיתתם קרויין חיים, כי התורה שלהם היא ההמשך שלהם, מכל מקום אינו דומה הלומד בספרים ממי שרואה את הרב בעצמו, כי מלבד שיכול ללמוד גם את ענין השימוש חכמים' ולראות כיצד רבו מתנהג, מעלה נוספת יש בזה, שאינו דומה הקורא בספרים לשומע דברי אלהים חיים מפי רבו ממש, שאז הדברים נחקקים בו יותר ויכול הוא לירד לסוף דעתו של רבו באמת, וגם יכול להיוועץ עימו ולשאלו לדעתו.

לאמר קודם טבילה במקוה טהרה

רבנו של עולם א"ל רחום וחנון, יהי רצון מלפניך שְבַכְּךָ פְּסִיעוֹתַי אֶל הַמְּקוֹה תִּמְשִׁיךְ עָלַי טְהָרָה מֵהַמְּקוֹה הַטָּהוֹר הָעֲלִיּוֹן, וְתִמְתִּיק מֵעֲלֵי כָל הַדְּיָנִים וְהַגְּבוּרוֹת הַקְּשׁוֹת מִיּוֹם שִׁנְבְּרָתִי עַד עַתָּה, וְהִמְשֵׁךְ עָלַי חֶסֶד עֲלִיּוֹן וְדַעַת אֲמֵת, וְזַכְּנִי לְהִתְחַדֵּשׁ וְלִהְיוֹת טָהוֹר וְקָדוֹשׁ כָּל יְמֵי חַיִּי, וְתִטְהַרְנִי מִכָּל מִיּוֹן עוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, שְׁקָרִים וּפְגָמִים, גְּאֻהָ וּפְגָיוֹת, עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת, כַּעַס וּפְחַד, וּמְכַל טְמָאָה וְקִלְפָה, וּמְכַל מַדּוּת רְעוּת בְּהֵם הַלְכָתִי מִיּוֹם שִׁנְבְּרָתִי עַד עַתָּה וּבְמִשְׁךְ הַגְּלִגּוּלִים כָּלָם, וּבְרַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדְךָ הַעֲצוּמִים תִּפְתַּח לִי כָּל הַשְּׁפָעִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְתִמְשִׁיךְ עָלַי רוּחַ חַדְשָׁה, וְקִדְשָׁה וְטָהָרָה, וְחֵן וְחֶסֶד, וְתַעֲוֹרר עֲלֵינוּ הָאֶרֶת הַבֵּינָה עֲלֵאָה לְמַתְקֵךְ הַדְּיָנִים כָּלָם, וְתִבְטַל מֵעֲלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוּת, וְתִמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ רַחֲמִים גְּמוּרִים לְלֹא שׁוּם תַּעֲרַכְתָּ דִּין כָּלָל.

אָנָּה אֵב רַחֲמִים, קָיָם בִּי בְּרַחֲמֶיךָ עֲנֵן הַפְּתוּב מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל יְיָ מוֹשִׁיעוֹ בַּעַת צָרָה הַעוֹלָה בְּרָאשֵׁי תְבוּתֵיךָ 'מִי יָם', וּבְזָכוֹת הַמַּיִם הַקְּדוֹשִׁים הָאֵלוּ תִטְהַרְנִי מִכָּל הַטְּמָאוֹת וְהַפְּגָמִים, וְזַכְּנִי לְעֲנֵן 'מִי יָם' אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכַחֲךָ לְהִמְשִׁיךְ לִי דְבָקוֹת שְׁלֹמָה בְּךָ יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ לְצַח וְצָחִים, וּבְכַח טְבִילַת הַמְּקוֹה שֶׁהֲנִי נֹכֵס בְּכָל רַמ"ח אַבְרֵי וּשְׁס"ה גִּידֵי בְּתוֹךְ הַמַּיִם, תַּעֲשֵׂנִי כְּבָרְיָה חַדְשָׁה, מְבֻלֵי שׁוּם דְּיָנִים וּגְזֵרוֹת, וְלֹא כָּל עֲפֹבִים חֲסִימוֹת וּמְנִיעוֹת, וְתִמְשִׁיךְ לִי בְּרַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדְךָ חַיִּים טוֹבִים בְּכָל מְכַל כָּל, מְלֵאִים בְּשִׁטּוֹן וּשְׂמֻחָה, וְנִסּוּ יָגוֹן וְאַנְחָה, חַיִּים בְּהֵם יִהְיֶה פְתוּחַ הַכַּל בְּפִנֵּי, וְתִזְכְּנִי לִהְיוֹת זָךְ וְטָהוֹר בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִיְמֵי חַיִּי.

אָנָּה אֵל רַחֲמָן, "לֵב טָהוֹר בְּרָא" (ראשי תיבות 'טבל' וסופי תיבות 'אבר', וכן בר"א אותיות אב"ר) לִי אֵלֵהֶם, וְרוּחַ נְכוֹן חַדָּשׁ בְּקִרְבִּי, וְהַעֲבֵר נָא מֵעֲלֵי זְהַמַּת הַנְּחֹשׁ, וְאֶכְלַל בְּכָל רַמ"ח אַבְרֵי וּשְׁס"ה גִּידֵי בְּבִינָה עֲלֵאָה, וְאֶזְכֶּה לְסִיעָתָא דְשִׂמְיָא וּבְרַכָּה וְהַצְלָחָה, וְלִהְרַחֲבָה וְעִשְׂרִיּוֹת דְקִדְשָׁה, וּכְאֲבָרְהֶם אֲבִינוּ שְׂזָכָה לִירֵשׁ לְחַלְקוֹ אֶת הָאֹת ה', שֶׁהִיא דַּעַת גְּדוּלָה מְאֹד בְּהַשְׁגַּת גְּדֻלָּתְךָ יִתְבָּרַךְ, וּבְזָכָה זָכָה לְהִטְהַר מִכָּל הַטְּמָאוֹת וְהַפְּגָמִים, וְלִשְׁפַע חַיִּים טוֹבִים וְעִשְׂרִיּוֹת דְקִדְשָׁה, וְלִקְבַל הַבְּרָכָה הָעֲלִיּוֹנָה, כְּנֹאמְרֵיךָ בּוֹ "וַיִּבְרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל".

וְהֲנִי מְכֻנֵּן בְּטְבִילְתִּי לְהַכִּין הָעוֹלָם כְּלוּ לְאוֹר הַגְּאֻלָּה וְלִהְיוֹת מְלַכּוּתְךָ יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ, וְיִהְיֶה רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁיִּתְקַבְּלוּ טְבִילוֹתֵי לְפָנֶיךָ, וְתַעֲבִיר כָּל זְהַמַּת הַנְּחֹשׁ הַקְּדוּמוֹנִי מֵהָעוֹלָם, וְתַחֲשִׁי לָנוּ הַגְּאֻלָּה. אָמֵן צַחַח סְלָה וְעַד.

יְיָ מְלֵךְ, יְיָ מְלֵךְ, יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד.

יְיָ מְלֵךְ, יְיָ מְלֵךְ, יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד.

כִּי מִן מִצְוֵה הַתּוֹרָה אֵדָבֵר
בְּשׁוּרָה מְשֻׁמַּחַת
הַכֹּהֵן רַבֵּה לַיָּמִי הַתּוֹכַח
לְהַרְבִּית אֹרֶךְ הַיּוֹם בְּעִלְמֵם
הַיּוֹמֵי וְצֵא לְאוֹר מִתּוֹךְ סִדְרַת מוֹעֲדִים

סדר שלמה
חֲטוּכָה

מְשִׁיעֲדֵיךָ שֶׁל הַגְּאוּן הַיְנוּקָא
רְבִי שְׁלֹמֵה יְהוּדָה בָּאֵרִי שְׁלִיט"א

בְּמִשְׁכָּה • מִילּוּאִים • מִקּוּחוֹת וּכְיֹאדוּם בְּפִרְסֵם • מְנִינִים •
• מְגִילַת אֲשִׁיחוּס עִם הַקְּדָמַת הַרְס"ג • סִדְרַת הַרְדְּמָה וְעוֹד

הַפְּנֵי: קוֹלֶסוֹס יִתְחַן לְהַשִּׁיב בְּחִיּוֹת הַסְּפָרִים הַמְּבוֹחָרוֹת, וּבְכִית מוֹדְרֵשׁוֹ שֶׁל
הַגְּאוּן הַיְנוּקָא, בְּרַחוּב חֵיל הַשְּׂרָיִן 6 רֵאשׁוֹן לְעִיּוֹן
וּבְחֻזְמָנָה טַלְפֹּנִית לְמִסְפַּר 03-3765444 שְׁלּוּחָה 8

סיפור לשולחן שבת

בנוגע לכלל ישראל'. ונתן לו הרמב"ן את השאלות בכתב, ובקשו שלאחר בוא קיצו יבוא אליו בחלום ויגיד לו התשובות שישמע שם. והנה נפטר התלמיד לבית עולמו, ויום אחד כאשר היה הרמב"ן יושב על יד חלונו ולומד תורה, ראה לפתע את דמות תלמידו מופיעה לנגד עיניו, ואמר לו התלמיד, ידע רבנו שבכל מקום שבאתי והראיתי הקמיע נפתחו בפני השערים ונתנו לי רשות לעלות מעלה מעלה עד ההיכל הזה שאמר לי, וכשבאתי לשאול השאלות שכתב רבי ומורי, ראיתי מיד שכל השאלות אינם קיימות בעולם האמת, כי שם הוא עולם האמת ורואים שם בחוש שהכל בחסד ורחמים ובצדק ובמשפט.

מעשה נורא סיפר רבנו הגאון הינוקא שליט"א ממעלת צידוק הדין, שכל אשר נעשה עם האדם בעולם מדוקדק הוא בצדק ובמשפט ברחמים גדולים שאין לנו אפשרות להבין זאת כלל בשכלנו בעולם הזה, שפעם חלה תלמידו של רבנו הרמב"ן ובא רבו לבקרו, וכיוון שראה הרמב"ן שקיצו קרב ובא והולך הוא לבית עולמו, אמר לו, 'שמע נא בני לאשר אצווך, דע שבעולם העליון יש היכל עליון הנקרא 'כסאות למשפט', והשכינה ניצבת בעדתם, והנה אתן לך קמיע שעל ידו יפתחו לך כל שערי ההיכלות שברקיע, עד שתגיע להיכל העליון הזה, ושם תשאל כמה שאלות עצומות שיש לי